VeiligheidsRegio Brabant Zuidoost

Rapport

Bedrijfsvoering

Datum
15 december 2022

Status
Voor AB

Versie
1.0

Ons Kenmerk
Definitief

Kadernota 2024

Colofon

Opdrachtgever
Petra de Kam

Auteur(s)
Erik Grummels

Eindredactie
MT VRBZO

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Algemene ontwikkelingen 5
2.1 Ongekende crisis 5
2.2 Contourennota versterking crisisbeheersing en brandweerzorg 5
2.3 Andere uitdagingen 5

3 Extra budget crisisbeheersing 7
3.1 Aanleiding 7
3.2 Eerste deel van het geld 7
3.3 Effect op €600.000 8

4 Inflatie 10

5 Effect herijking gemeentefonds op verdeelsleutel 11

6 Toelichting reguliere indexeringen 12
6.1 Relatie tot notitie inflatie 12
6.2 Reguliere indexering 12

Bijlage 1 effect nieuwe verdeelsleutel 14

1 Inleiding

Klimaatverandering, verduurzamen, een pandemie, oorlog in Oekraïne, vluchtelingen: onze wereld verandert. Ontwikkelingen op allerlei terreinen volgen elkaar snel op. Kenmerken van die veranderingen zijn de snelheid, de impact, de grote dynamiek en soms ook de onvoorspelbaarheid. VRBZO moet vooruitkijken en vooruitlopen op die ontwikkelingen, zodat we voorbereid zijn op mogelijke risico's.

In 2021 stelden we de visie 2025 vast, waarin we aangeven dat we ons moeten voorbereiden op de toekomst. Dat betekent: leren meeveranderen met de samenleving. Maar ook: blijven doen waar we al goed in zijn en behouden waar onze kracht ligt. De veranderingen in de maatschappij brengen andere vragen over veiligheid met zich mee. Ze leiden tot andere verwachtingen bij gemeenten, partners en onze inwoners. Kunnen we omgaan met deze vragen, zoals we nu werken? Kunnen we de verwachtingen waarmaken met onze huidige producten en diensten? En met onze huidige kennis en expertise?

Naast enkele algemene ontwikkelingen, staan in deze kadernota 3 ontwikkelingen centraal:

1. het effect van de inflatie op onze organisatie;
2. extra budget voor crisisbeheersing;
3. het effect van de herijking van het gemeentefonds op de verdeelsleutel.

Samen met de algemene ontwikkelingen bespreken we die in deze kadernota. Daarnaast geven we aan hoe we daar in de begroting 2024 mee om willen gaan.

De kadernota van dit jaar is met bovenstaande ontwikkelen wel aan veel meer onzekerheden onderhevig dan andere jaren. De hoge en sterk schommelende inflatie maakt een financiële vooruitblik erg onzeker. De impact van bestrijding grote crisissen op de activiteiten van onze organisatie maken het lastig een betrouwbare inhoudelijke vooruitblik op te stellen.

2 Algemene ontwikkelingen

2.1 Ongekende crisis

In onze visie is veel aandacht voor de ‘ongekende crisis’. De afgelopen tijd hebben we ervaren dat dit geen loze kreet is. Met de coronacrisis, opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en crisisnoodopvang zijn er in 2,5 jaar tijd 3 crises geweest met veel impact op de maatschappij en op onze organisatie. In een periode waarin ook traditionele en grote incidenten plaatsvonden, zoals natuurbranden in de Peel. We weten nog niet hoe lang we de impact van deze crises merken in onze organisatie. Wel ervaren we dat de rijksoverheid vaker de veiligheidsregio’s inzet bij crises. Ook in 2024 en daarna moeten we rekening houden met de inzet voor crises, waarvan we nu niet weten hoe ze eruitzien. Maar we weten wel dat ze impact gaan hebben op de organisatie.

2.2 Contourennota versterking crisisbeheersing en brandweerzorg

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid werkt aan de contourennota Versterking crisisbeheersing en brandweerzorg. Aanleiding van deze nota was de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio’s, door de commissie Muller. In de contourennota staan acties om vernieuwing en verandering tot stand te brengen op de verschillende aandachtsgebieden binnen crisisbeheersing en brandweerzorg. De inhoud van de contourennota sluit aan bij onze visie.

2.3 Andere uitdagingen

Voor de begroting 2023 benoemden we een aantal ontwikkelingen waar we de onverwachte crises van de afgelopen periode niet de gewenste voortgang in hebben kunnen maken. Deze ontwikkelingen kunnen structurele financiële gevolgen hebben. Het betreft:

- Duurzaamheid: ons wagenpark elektrisch maken en onze kazernes duurzamer vormt een grote uitdaging.
- Huisvesting: het onderhoudsniveau van de kazernes op het juiste niveau krijgen en houden en voldoen aan de eisen rondom arbeidsveiligheid, is een grote uitdaging.
- Krapte op de arbeidsmarkt: nieuwe medewerkers werven en selecteren is een grote uitdaging. Dit legt druk op de organisatie en vertraagt de uitvoering van onze ambities.

Naast de hierboven genoemde onderwerpen zien we ook dat de Wet Open Overheid tot structurele meerkosten gaat leiden. We zijn de hoogte van de meerkosten nog in beeld aan het brengen. Gemeenschappelijke regelingen krijgen hier niet zelf een extra bijdrage voor van het rijk, deze kosten zijn onderdeel van de vergoeding die gemeenten extra ontvangen vanuit het gemeentefonds.

Tot slot zien we ook rondom informatiebeveiliging een sterke stijging van de structurele kosten op ons af komen. Veel is echter ook nog onzeker. Het benodigde niveau van informatiebeveiliging is nog onderwerp van landelijke discussie. Ook

is het onzeker in welke mate we dit samen met andere veiligheidsregio's kunnen organiseren. Tot slot is nog niet bekend of we vanuit het rijk een extra bijdrage gaan ontvangen voor dit onderwerp.

3 Extra budget crisisbeheersing

3.1 Aanleiding

Belangrijk onderdeel van onze Visie 2025 is crisisbeheersing (verder) versterken. Het Rijk herkent deze noodzaak en stelt , landelijk, extra budget beschikbaar. Het bedrag loopt op van €46 miljoen in 2023 tot €83 miljoen in 2026.

In de begroting voor 2023 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid stond hierover:

- *Veiligheidsregio's moeten in samenwerking met het Rijk en andere partners beter in staat worden gesteld zich voor te bereiden op toekomstige (langdurige) rampen en crises door het fundament te versterken en te investeren in het netwerk, platform en de informatiefunctie. Daarnaast dient professionalisering plaats te vinden door te investeren in capaciteiten, onderzoek, opleiden, trainen en oefenen.*
- *Het zwaartepunt van de aanpak van recente en toekomstige crises bevindt zich op het bovenregionale landelijke en nationale niveau, daar dienen de veiligheidsregio's, het Rijk en andere partners zich gezamenlijk beter op voor te bereiden. Hiertoe zal in flexibele netwerksamenwerking worden geïnvesteerd.*
- *De bovenregionale en landelijke coördinatie op de voorbereiding en aanpak van crises vraagt inrichting van het Knooppunt Coördinatie Regio's Rijk. Dit knooppunt biedt 24/7 landelijke ondersteuning in coördinatie en informatiemanagement tussen veiligheidsregio's, Rijk en crisispartners.*

De besteding van de structurele extra financiële middelen zal verder worden uitgewerkt op basis van bestuurlijke afstemming i.h.k.v. de invulling van het programma versterking crisisbeheersing en brandweerzorg. Het Rijk, veiligheidsregio's en andere partners stellen hiertoe gezamenlijke (landelijke) doelstellingen op in het kader van de meerjarige Agenda Crisisbeheersing.

3.2 Eerste deel van het geld

Voor 2023 is het al redelijk zeker welk deel van de extra middelen voor onze regio is bestemd. We verwachten een stijging van circa €1,4 miljoen. Voor de jaren daarna zal het bedrag toenemen, maar we weten niet precies hoeveel. Als de verhouding ten opzichte van de totale verhoging gelijk blijft, komen we op een structurele bijdrage van ongeveer €2,5 miljoen uit voor crisisbeheersing. Bij de begrote besteding van de budgetten, zullen we de beoogde besteding van het ministerie volgen. Een deel benutten we voor de overhead, die daarmee samenhangt. We verwachten dat het doel van de rijksmiddelen overeenkomt met de doorontwikkeling van crisisbeheersing die we zijn gestart. We

lichten die toe in de kadernota en begroting van 2023. In het kort gaat het om een doorontwikkeling die moet leiden tot een manier van crisismanagement die aansluit bij actuele risico's en bedreigingen. We moeten kwetsbaarheden en dreigingen overzichtelijk en actueel in beeld krijgen, zodat we de juiste beslissingen op het juiste moment kunnen nemen. De doorontwikkeling gaat vooral om:

- *Veiligheidsradar en analyse-/scenarioteams*: zicht op risico's en de duiding ervan

  Het is nodig dat we kwetsbaarheden, dreigingen en (sluimerende) crisissituaties op verschillende niveaus kunnen monitoren, analyseren en beoordelen op mogelijkheden om deze te beïnvloeden. Het is noodzakelijk een transitie te maken. Van een statisch beeld naar een actueel en dynamisch zicht op risico's.
- *Multi-risicobeheersing*: treffen van risico reducerende maatregelen

  Concreet betekent dit onder andere dat we in de advisering aan gemeenten rekening houden met een breder pallet aan risico's dan 'slechts' brand- en fysieke veiligheid. Hierdoor zijn gemeenten beter in staat om bij bijvoorbeeld de Omgevingsvisie en -plannen uitvoering te geven aan de eisen die de Omgevingswet aan hen stelt.
- *Dynamische preparatie en planvorming*: voorbereiden op (actuele) crises

  Onze voorbereidingen op crises moet steeds dynamischer worden en sterker gericht zijn op actuele ontwikkelingen. Dit leidt tot plannen die zowel op regionaal niveau als op lokaal, gemeentelijk niveau beter aansluiten op actuele risico's en de crises die daar uit voort kunnen komen.
- *Crisisplan*: bestrijding van crises

  De crisisorganisatie moet beter aansluiten op het karakter en verloop van de crises van de toekomst. Hiervoor stellen we - samen met Veiligheidsregio Brabant-Noord - een nieuw *Crisisplan* op, met als doel: een flexibele crisisorganisatie die past bij de huidige risico's, dreigingen en het bestrijden ervan en die aansluit bij de landelijke structuur.

We rekenen erop dat de uitwerking van de inhoudelijke doelstellingen en financiële kaders op tijd klaar is, zodat we die kunnen verwerken in de begroting van 2024.

3.3 Effect op €600.000

In de begroting van 2023 staat een incidentele bijdrage van €600.000 voor 2024. Deze bijdrage is bedoeld om de vertraging in te lopen die ontstond bij het realiseren van de Visie 2025. De oorzaak van de vertraging was de bestrijding van de coronacrisis. Zoals we schreven in de vorige alinea, verwachten we dat het doel van de extra rijksmiddelen voor een groot deel overeenkomt met de versterking van het domein crisisbeheersing waarmee we gestart zijn. We zullen €400.000 van de extra incidentele middelen voor 2024 daarom niet meer aanvragen in de begroting 2024. Het deel van de middelen dat bedoeld was Fieldlab en de doorontwikkeling van de organisatie vragen we nog wel aan, samen €200.000.

Deze doorontwikkeling is nog belangrijker geworden. Klaar zijn voor de toekomst vraagt iets van alle collega's van VRBZO: verder ontwikkelen, sterker worden en loslaten wat altijd zo gewoon is

geweest (of wat we altijd al deden), maar niet langer werkt. Daarom maken we als totale organisatie een doorontwikkeling door. We maken een verdiepingsslag op wat we al op diverse plekken hebben opgestart. Waarbij we als eerste vooral kijken naar onze producten en diensten: wat leveren wij aan de samenleving? Die producten gaan we vervolgens analyseren. Denk bijvoorbeeld aan ‘zorgen voor een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving’. Welke processen horen daarbij? Hoe lopen die processen? Wie zijn er allemaal mee bezig? Is dat versnipperd? Kan het effectiever?

Zo groeien we toe naar stevige dienstverlening op het gebied van crisisbeheersing en brandweerzorg, ondersteund door sterke bedrijfsvoering. Met als belangrijkste fundament het zicht op risico’s. Als we die slag kunnen maken, zijn we in 2025 een organisatie die op een juiste manier reageert op wat er in de samenleving speelt. Een organisatie die continu investeert in medewerkers, zodat zij met plezier en trots bijdragen aan ‘zorg voor veiligheid’. Een organisatie die partners bij elkaar brengt en netwerken opstart en onderhoudt. En natuurlijk blijven we de organisatie die noodsituaties voorkomt en bestrijdt.

4 Inflatie

In 2022 en 2023 was de inflatie hoger dan gemeenten vooraf via de indexering van de gemeentelijke bijdrage gecompenseerd hebben. In het Dagelijks Bestuur is besproken hoe we hier beste mee om kunnen gaan. Besloten is dat we een begrotingswijziging van de gemeentelijke bijdrage opstellen zodra de nieuwe cao gemeenten is vastgesteld. In die wijziging nemen we alle onderdelen van de kostenstijging mee. We hebben dan ook beter zicht op de werkelijke kostenstijging voor de exploitatiekosten. We verwachten hierdoor een goed passende wijziging voor te bereiden. Deze wijziging zal via een zienswijzeprocedure worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

5 Effect herijking gemeentefonds op verdeelsleutel

De bijdrage die gemeenten betalen aan VRBZO kent een verdeelsleutel die gebaseerd is op de uitkering die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds. Bij elke herijking van het gemeentefonds, passen we de verdeelsleutel aan. In deze kadernota verwerken we het effect van de meest recente herijking. Dit doen we op basis van een adviesnota die is opgesteld door adviesbureau Cebeon. Zie bijlage 3 voor deze adviesnota. In bijlage 1 is het effect van de nieuwe verdeelsleutel per gemeente uitgewerkt.

De grootste stijging in gemeentelijke bijdrage komt uit op ongeveer €175.000, de grootste daling op ongeveer €100.000 De totale omvang van de bijdrage verandert als gevolg van deze aanpassing niet.

6 Toelichting reguliere indexeringen

6.1 Relatie tot notitie inflatie

De uitzonderlijke inflatie waar we in 2022 en 2023 mee geconfronteerd worden heeft aanleiding gegeven voor een afzonderlijke notitie met een aantal scenario's hoe we hier mee om kunnen gaan. Voor deze kadernota gaan we er vanuit dat op basis van die notitie een structurele oplossing wordt gevonden. In dit hoofdstuk gaan we er daarom vanuit dat we de reguliere indexering kunnen toepassen voor 2024.

Indien we niet tot een structurele oplossing zijn kunnen komen voor de hoge inflatie in 2022 en 2023 zullen we in de loop van de 2023 met aan aanvullend voorstel voor 2024 moeten komen. Ook indien blijkt dat de inflatie opnieuw sterk afwijking van de aannames uit deze kadernota zullen we een aanvullend voorstel opstellen.

6.2 Reguliere indexering

We stellen voor om de gemeentelijke bijdrage voor 2024 aan te passen aan de verwachte inflatie en daarom te indexeren met 4,28%. Dit voorstel is, zoals eerdere jaren, gebaseerd op de index voor de loonvoet sector overheid en de index voor prijs overheidsconsumptie, zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenning 2023 van het Centraal Planbureau[1]. In juli 2021 stelde het Algemeen Bestuur een aangepaste versie vast van de beleidsnota indexering. Op basis van die aangepaste notitie zouden we in deze kadernota keer de prognose van het Centraal Planbureau gebruiken, voor het jaar waar de kadernota betrekking op heeft. Helaas blijkt dat het Centraal Planbureau deze langere vooruitblik alleen in verkiezingsjaren publiceert. We hanteren daarom weer het voorgaande beleid. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van december 2022 bieden we hier een aangepaste beleidsnotitie over aan.

Kentgetal jaarschijf 2023	Wegingsfactor	Indexeringspercentage
Loonvoet sector overheid	62,50%	3,30%
Prijs materiële overheidsconsumptie (IMOC)	37,50%	5,90%
Gewogen indexpercentage		**4,28%**

De index van 4,28% wordt op de totale gemeentelijke bijdrage toegepast en komt dan overeen met een stijging van circa €1.962.000, uitgaand van de omvang van de primaire begroting 2023. Indien de gemeentelijke bijdrage 2023 nog wordt aanpast, komt de stijging van de gemeentelijke bijdrage uitgedrukt in euro's voor 2024 ook hoger uit. Omdat de bijdrage 2023 naar verwachting nog wordt aangepast, hebben we geen tabel met gemeentelijke bijdragen per gemeente toegevoegd.

1

Indexering rijksuitkering
De afgelopen jaren indexeerde het Rijk elk jaar haar uitkering. De omvang van deze indexering wordt altijd pas tijdens het begrotingsjaar bekend. In de begroting nemen we daarom steeds aan, dat de indexering van de rijksuitkering gelijk is aan die van de gemeentelijke bijdrage.

Indexering overige inkomsten
In de begroting van 2024 zullen de overige inkomsten even hoog worden geïndexeerd als de gemeentelijke bijdrage.

Indexering loonkosten
We weten nog niet hoe de loonkosten zich in 2023 ontwikkelen. De huidige CAO geldt in 2023 niet meer. VRBZO gaat daarom voor de begroting van 2024 uit van een gelijke verhoging van de loonkosten als er via indexering beschikbaar komt.

Indexering overige kosten
Voor de overige kosten reserveren we een budget in de begroting, waarmee we indexeringen kunnen toepassen als dat nodig is. We reserveren een bedrag per programma, waardoor we de daadwerkelijke verhoging van individuele budgetten als administratieve wijziging kunnen uitvoeren. We hoeven het bestuur niet nog eens om goedkeuring te vragen.

We houden in de begroting dezelfde indexering voor overige kosten aan, als de indexering van de gemeentelijke bijdrage.

Bijlage 1 effect nieuwe verdeelsleutel

	Actuele sleutel	Cebeon 2023	Bijdrage oude sleutel	Bijdrage nieuwe sleutel	Aanpassing	GF 2022	GF 2023
Asten	2,09%	2,03%	€ 969.101	€ 940.689	-€ 28.411	€ 1.278.529	€ 1.279.361
Bergeijk	2,90%	2,68%	€ 1.345.699	€ 1.241.895	-€ 103.804	€ 1.752.681	€ 1.688.285
Best	3,16%	3,39%	€ 1.464.002	€ 1.570.905	€ 106.902	€ 2.058.187	€ 2.135.670
Bladel	2,89%	2,73%	€ 1.340.770	€ 1.265.065	-€ 75.705	€ 1.850.518	€ 1.724.230
Cranendonck	2,76%	2,59%	€ 1.276.689	€ 1.200.190	-€ 76.499	€ 1.685.562	€ 1.630.610
Deurne	3,98%	3,75%	€ 1.844.545	€ 1.737.727	-€ 106.818	€ 2.415.711	€ 2.361.481
Eersel	2,73%	2,55%	€ 1.266.830	€ 1.181.654	-€ 85.176	€ 1.659.618	€ 1.606.151
Eindhoven	34,41%	34,79%	€ 15.946.289	€ 16.121.468	€ 175.179	€ 23.431.381	€ 21.933.083
Geldrop-Mierlo	4,27%	4,57%	€ 1.977.636	€ 2.117.709	€ 140.074	€ 2.631.829	€ 2.880.555
Gemert-Bakel	3,70%	3,59%	€ 1.716.383	€ 1.663.584	-€ 52.799	€ 2.302.100	€ 2.261.735
Heeze-Leende	2,00%	1,90%	€ 927.694	€ 880.448	-€ 47.246	€ 1.232.531	€ 1.198.244
Helmond	10,63%	10,82%	€ 4.926.344	€ 5.013.920	€ 87.577	€ 6.818.332	€ 6.822.052
Laarbeek	2,74%	2,72%	€ 1.269.788	€ 1.260.431	-€ 9.357	€ 1.693.888	€ 1.712.290
Nuenenc.a.	2,53%	2,79%	€ 1.171.202	€ 1.292.869	€ 121.667	€ 1.569.540	€ 1.762.083
Oirschot	2,30%	2,19%	€ 1.063.743	€ 1.014.832	-€ 48.911	€ 1.562.003	€ 1.383.390
Reusel-DeMierden	1,87%	1,73%	€ 866.571	€ 801.671	-€ 64.900	€ 1.143.140	€ 1.091.631
Someren	2,44%	2,39%	€ 1.128.810	€ 1.107.511	-€ 21.299	€ 1.540.313	€ 1.507.280
SonenBreugel	1,90%	1,85%	€ 878.401	€ 857.278	-€ 21.123	€ 1.219.700	€ 1.163.673
Valkenswaard	3,67%	3,78%	€ 1.698.637	€ 1.751.628	€ 52.991	€ 2.279.338	€ 2.383.455
Veldhoven	5,38%	5,23%	€ 2.494.226	€ 2.423.549	-€ 70.677	€ 3.499.042	€ 3.299.633
Waalre	1,65%	1,94%	€ 766.013	€ 898.984	€ 132.970	€ 1.042.570	€ 1.222.590
Totaal	**100,0%**	**100,0%**	**€ 46.339.375**	**€ 46.339.375**	**€ 0**	**€ 64.666.514**	**€ 63.047.481**

[Trek de aandacht van uw lezer met een